

Adabiyot fanidan terminlar lug'ati

9-sinf adabiyot

<i>T/r</i>	<i>So'zlar ro'yxati</i>	<i>So'zlar izohi</i>
1	Shoy	shox
2	Chupronto'y	sunnat to'yi
3	Biy	bek
4	Paygabet	Bo'sag'a, eshikka yaqin joy;
5	Odamni mensimaydi	uni yutib yuborguday bo'ladi ma'nosida
6	Besohib	egasiz
7	Ravza	maqbara
8	Turbat	bu yerda ostona ma'nosida,
9	Boz	yana
10	Inlatgan	inga qamagan
11	Angnib	poylab
12	Mazgil	manzil
13	Majlisxona	bazmxona
14	Birinj	bronza
15	Mina	manavi
16	Juz'ya	g'ayridinlarga solinadigan katta miqdordagi soliq
17	Tabla	ot bog'lanadigan joy, otxona
18	Lo'k	yuk tashiydigan tuya
19	Norcha	yosh erkak tuya
20	Bel	dovon
21	Qaba	tartripsiz, o'zgaruvchan
22	Eliboylar	chorvadorlar
23	Olaylik	bu yerda haqoratlash ma'nosida aytilgan
24	Javlik	hamma, yoppa
25	Jiyib	yig'ib, to'plab
26	Dog'ilib	yig'ilib, to'dalashib
27	Burumi	soch o'rimi
28	Shabgir tortish	tinmaslik, dam olmaslik
29	Shobir	xabar, ovoza, belgi
30	Narmoda	erkak urg'ochiligi noma'lum odam, xunasa, gey
31	Qayqi	Egilgan, qiyshiq
32	Shamiyon qaytarib	gerdayib, hovliqib, vahima qilib
33	Poyim	fahm, ma'no
34	Bog'onog'i	boyagi
35	Zinkiyib	qaqqayib, qayqayib
36	Nimish	nima ish?
37	Qo'riqi	sirtmoq

38	Yo'lli	yo'li ochiq, omadli
39	O'nikimom	o'n ikki imom
40	Chilton	qirq avliyo
41	Kulli eranlar	barcha erkaklar, askarlar. Bu yerda buyuk avliyolar ruhlari ma'nosida
42	Chuyda	bo'yin sirtidagi yo'g'on tomir
43	Suqsur	makiyon o'rdak
44	Tangga taylab	tog'ni egallab
45	Gala	suruv
46	Moya	urg'ochi tuya
47	Bola kunda	bolalikda
48	Quyunchiq	tutqanoq
49	Shibanib	yeng shimarib, shaylanib
50	Anday	juda zo'r
51	Jodirim	jabr ko'rgan
52	Dabgiridan aadashib	aqli shoshib, esini yo'qotib
53	Qutbi zamon	zamon avliyosi
54	Kulaband	yechilmaydigan qilib bog'lash
55	Shung'ut	buzuqi, shum
56	To'sat-to'sat	to'da-to'da, guruh-guruh
57	Banot	baxmal
58	Tomoshamon	tomashabin
59	Dustaman	yuztuban
60	Tushmas	tushunmas
61	Ang	anqov, sodda
62	Pora-pora	parcha-parcha
63	Chirpib	siltab
64	Nukta	So'z, bu yerda ijod asarlari ma'nosida
65	Misraning ma'nosi	bu (forsiy) til bilan nazm(asar) yaratilsa
66	Misra ma'nosi	forslargagina tushunarli edi
67	Fasona	afsona, bu yerda doston ma'nosida qo'llangan
68	Dog'i	shuningdek, yana
69	Mukarrar	takror
70	Shabiston	tungi yotoqxona
71	Tug'di	tug'ildi
72	Yangi oy	istioraviy yo'l bilan Farhodni bildiradi, uning tug'ilishi qorong'u kechada yangi oynning paydo bo'lishiga qiyoslangan
73	Mehri olamoroy	olamni yorituvchi quyosh
74	Vard	atirgul
75	Nigin	uzuk, uzukning ko'zi, muhr
76	Asror	sirlar
77	Ta'viz	tumor, duo yozilgan varaqa

78	Shabafro'z	kechasini yorituvchi
79	Jahonso'z	jahonni kuydiruvchi
80	Rishta	ip
81	Haqqoki qazo	qismat zargari
82	Ashk	ko'z yoshi
83	Dam	nafas
84	Huvaydo	ayon, ravshan
85	Tug'ro	davlat ramzi, (gerb) nishona
86	Malak	farishta
87	Siyovush	Eron podsholaridan bo'lgan Kaykovusning o'g'li
88	Farri shohiy	shohlik nuri
89	Mah to ba mohi	oydan baliqqacha. Bu yerda "osmonda yergacha" degan ma'noda qo'llangan
90	Irshod	to'g'ri yo'l ko'rsatish
91	Chust	mahkam
92	Murassa	qimmatbaho toshlar bog'langan, qimmatbaho toshlar bialn bezatilgan
93	Mahd	bashik
94	To'ngmoq	belamoq, bog'lamoq
95	Rust	mahkam, qattiq
96	Farzona	oqil, dono
97	Huruf	harflar
98	Ma'xaz	biror narsaning olingan joyi, manba
99	Fard	yakka, yolg'iz, ajralgan, alohida
100	Murattab	tartib berilgan, tartiblangan, tuzilgan
101	Lavh	yoriq narsa, taxta, yozuv taxtasi
102	Siyorat	ta'sir, ichiga o'tish, yuqish
103	Tahdid	biror narsaning haqiqatini izlash, tekshirib ko'rish, haqiqat qilish
104	Murur	o'tish, yurish
105	Ulum	ilmlar
106	Avroq	varaqlar
107	Siloh	qurol-yarog'
108	Beandoza	cheksiz, chegarasiz
109	Abjad	arab alifbosining maxsus tartibda tuzilgan sirasi bo'lib, bunda har bir harf ma'lum son qiymatiga ega bo'ladi
110	Dast	qo'l
111	Padidor	paydo bo'lgan, ko'ringan
112	So'zlig' so'z	"yoniq so'z" ham "so'zli yonish" ma'nosida tushunish mumkin, chunki o'zbekcha "so'z"

		kalima ma'nosini bersa, tojikcha "so'z" "kuyish" ma'nosida keladi
113	Otashholud	yoniq, dardli, otashin
114	Mukarrar	takror
115	Tafahhus aylamak	tekshirmoq, surishtirmoq, teran o'rganmoq
116	Zamir	ko'ngil
117	Xunbor	qon yig'lovchi
118	Madxal	kirish
118	Bud	borliq, mavjudlik. Bu yerda nimaligini ma'nosida kelgan
119	Tor-u pud – o'rish – arqoq.	bu yerda sirr-u sinoatini degan ma'noda kelgan
120	Sipehri ismat	poklik osmoni
121	Zahra	had, jur'at
122	Misraning mazmuni	Bir necha sarvdek tik qomatli, gul yuzli qizlardan boshqa
123	Tul	uzun, cho'zilgan
124	Holi	hozir
125	Hayvon	tiriklik, hayot
126	"Ayn ul-hayot"	hayot bulog'i. hayot suvi
127	Charxfarso	ko'kka ulangan, juda yuksak
128	Yig'och	taxminan 10 km
129	Taabliq	qiyinchilik, mashaqqat
130	Qam	30 yilni bildiradigan yil hisobi. Ba'zan "asr" ma'nosini ham bildiradi
131	Yong'ay	qaytgay (ya'ni qaytsin)
132	Anfos	nafaslar
133	Mahro	oy yuzli
134	Na'layn	bir juft kovush
135	Nazhat	ko'ngil ochish, huzur qilish
136	Mustami'bo'lmoq	quloq solmoq, eshitmoq
137	Didayi giryon	yig'loqi ko'z, yoshlangan ko'z
138	Nang	or, uyat, nomus
139	Hamsang	og'irlikda barovar
140	Nigunluq	egilishlik. egiklik
141	Sung'ur	lochin, shunqor (qush)
142	G'azanfar	sher, arslon
143	Uy	sigir
144	Sipahlar	askar, qo'shin
145	Majnuni gumrah	yo'lini yo'qotgan jinni
146	Pesha	kasb, hunar
147	Bu ishdan o'lmas	Bu ish bilan kasb-kor qilib, tirikchilik

	kasb ro'zi!	o'tkazib bo'lmaydi-ku!
148	Joh ahli	mansab ahli, podsholar
149	“Ruh emas erdi tang'a payvast”	bu misrada Farhod ishqining unda tugilmasidan burun, ya'ni ruh jonga bog'lanmagan paytdayoq paydo bo'lganini aytyapti
150	Inkor qilmoq	qaytmoq
151	Furqat	firoq, ayriliq, judolik, yordan yiroqlik
152	Baloshor	balo keltiruvchi
153	“Til g'ayratidin tutmon otini!”	tildan rashk qilib, (yorimning) otini aytmayman
154	No'shi lab	lab shirinligi
155	“Ul noshidin el qismidur zahr”	u shirinlikdan elga faqat zahargina tegadi
156	La'l	qip-qizil tosh
157	Bebok	beparvo
158	Bud	borlik, mavjudlik
159	Kinakash	kek saqlovchi, dushmanlik qiluvchi, o'ch oluvchi
160	Shirkatandesh	sheriklik qiluvchi, sheriklikni fikr qiluvchi
161	Kishvar	mamlakat, viloyat, yurt
162	Multamas	iltimos
163	Rud	ariq, soy
164	Katora	o'tkir qilich; xanjar
165	Bot	tez
166	Burna	burun, ilgari
167	Yolin	yolqin, alanga
168	Momug'	chigitsiz paxta, chigiti olingan paxta
169	Hirmon	mahrumlik, bebahralik
170	Bovar qilmoq	ishonmoq
171	Yovar	yordamchi, madadkor
172	Bemadoro	murosasiz, kelishmasdan, tortinmay
173	Sirisht	yaratilish, tabiat, xulq
174	Sarnavisht	taqdir, peshonaga yozilgan
175	Sarko'b	bosh yanchuvchi. uruvchi
176	Burqa	yuzga tutiladigan parda, niqob
177	Hijob	parda
178	Mahjur	hajrda qolgan, ayriliqda qolgan
179	G'izo	ovqat, oziq, yegulik
180	Atfol	bolalar
181	Laxti xora	qattiq tosh bo'lagi
182	Otashpora	olov parchasi

183	Xusron	zarar, ziyon
184	Ar	“agar” so’zining qisqartirilgan shakli
185	Inoq quli	hukmdor qattiq ishongan saroy mulozimi
186	Harna	har qanday
187	Bosh urdilar	bosh egdilar, ya’ni rozi bo’ldilar
188	Tonglosi	ertasi
189	Pashsha	bu yerda chivin ma’nosida
190	Nezohim	zahmat yetkazuvchi
191	Dodxoh	azr tinglaguvchi
192	Muddai – yu muddao alayh	Da’vo qiluvchi va da’vo qilinuvchi(aybdor)
193	Masnad	taxt
194	Mustafid	bahramand
195	Tavfiq	ko’mak, yordam, bahramandlik
196	Bog’i jinon	jannat bog’i
197	Avsof	vasflar, ta’riflar
198	Suluk	yo’l
199	Kishti	kema
200	Taknim	ikrom
201	Mutavajjih bo’lmoq	yuzlanmoq
202	Farxundafol	baxtiyor
203	Dilpazir	yoqimli, go’zal
204	Dilrabo’yi noguzir	oldidan ketib bo’lmaydigan
205	Dastur	odati
206	Ehtimom	diqqat qilish
207	Muxtari’ot	topish, kashf (ixtiro) qilish
208	Xazoyin va dafoyin	xazina va ko’milgan boyliklar
209	Daf’a -daf’a	birin-ketin, qayta-qayta
210	poya	qadr, daraja
211	Nishot	shodlik
212	Voya	1) muqaddima; 2) bahra
213	Tifi	go’dak, chaqaloq
214	Zol	kampir
215	G’ino	boylik
216	Peroya	ziynat, bezak
217	Yumurta	tuxum
218	Xoya	tuxum
219	Diram	tanga (pul)
220	Inbisot anduz	quvonch tarqatuvchi
221	Partavfikan	nur, shu’la taratuvchi
222	Jahonafruz	jahonni yorituvchi
223	Shikorandoz	ov qiluvchi
224	Dastomuz	qo’lga o’rgatilgan
225	Uqob	burgut

226	Tuz	1)to'g'ri, rost 2) dala
227	Gardun	falak, taqdir
228	Besutun	afsonaviy tog' nomi
229	Bod	shamol
230	Yuksar	bir boshda
231	Burudat	sovuqlik
232	Afvoji	to'dalar
233	Qoqim –u sinjob – u kishdin	silovsin, olako'zanak va qunduz terisidan po'stin
234	Abri nayson	ko'klam buluti
235	Nastaran	gul turi
236	Yosuman(jasmin)	gul turi
237	Biyobon	dasht, cho'l
238	Giribon	yoqa
238	Savsan	gulsafsar, qog'agul
240	G'oz	qizil rangli elik
241	Tob	nur, jilo
242	Arg'uvoniy	qizil
243	Zebnok	yasangan
244	Banogo'sh	quloq teshigi
245	Sha'ng	o'ynoqi
246	Xadang	oq
247	Jafojo'	jafo qiluvchi
248	Farang	yevropalik, bu yerda g'ayri din nazarda tutilgan
249	Istig'no	noz
250	Chandiki	shunchalar
251	Filmasal	masalan
252	Bo'tayi Haq	Haqning sovg'asi
253	Jo	joy
254	Kamzarofat	bu yerda nopok ma'nosida
255	A'do	yovlar
256	Juz	bo'lak, qism; oz, mayda
257	Fard	bitta, biror; yakka, yolg'iz;
258	Sayd	ov
259	Sayyod	ovchi
260	Dom	tuzoq
261	Nigun	egilgan, bukilgan
262	Xirom	yurishi
263	Bedod	zulum
264	Uzlat	yolg'izlik
265	Figor	yarali
266	Mas'hur	joduli
267	Tasxir	zabt etish, qo'lga olish

268	Iksir	jannatdagi bir buloq
269	Horut va Morut	rivoyatlarga ko'ra ko'kdan ingan farishtalar bo'lib, gunohlari uchun Bobil qudug'iga tashlanganlar
270	Lam'a	porlagan nur
271	Juvon-u pir	yosh-u qari
272	Sahv	xato
273	Og'och	daraxt
274	Oxiratda ichmaydi	jannatga kirmaydi, jannatdagi nasibasini ichmaydi ma'nosida
275	Inga chaqtirish	ya'ni zaharli hashoratlarga(yoki ilonga) chaqtirishdir. Bu o'rinda to'g'ri ma'no ham, majoziy ma'no ham bor, binobarin aqlli odam bir xatoni ikki bor takrorlamaydi
276	Chirkin	uyatsiz
277	Infoq qiluvchi	o'z yaqinlari yoki boshqa insonlarning ehtiyojlarini qondirish uchun yordam beruvchi, nafaqa qiluvchilar
278	Burong'or	qo'shinnig o'ng tomoni
279	Jurong'or	qo'shinning so'l tomoni
280	G'ol	qo'shinning o'rta qismi
281	E'timodli	ishonchli
282	Dorissaltanat	poytaxt, boshkent
283	Hakimi hoziq	mohir, usta tabib
284	Kordon	ish biladigan
285	Sohibi tadbir	tadbir egasi, tadbirli
286	Dorilxalofat	poytaxt
287	Barq	chaqmoq, yashin
288	Xigoh	chodir
289	Tarabxona	bazm qilinadigan joy
290	Gushtgirlik	kurash
291	Munoqasha	janjal, tortishuv
292	Chize	jinday, ozgina
293	Hirovul	qo'shinning old tomoni
294	Qalb	qo'shin markazi
295	Arroda	tosh otadigan qurol, manjaniq
296	Mubohara qilmoq	fatvo bermoq, ruxsat etmoq
297	Murofaa	bahs-munozara
298	Munaqqash	naqshli
299	Muqarrablar	yaqinlar
300	Rabbiul avval	1450- yilning may oyiga to'g'ri keladi
301	Ko'shish	tirilish, urinish, harakat qilish
302	Rafogat	o'rtoqlar, jo'ralar

303	Kegay	g'ildirakning qismi
304	Safolat	yomonliklar, yovuzliklar
305	Tulub	o'lgan bo'taloqning somon tiqilgan jasadi
306		
307		

Ona tili juda oson